

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**
University of the Peloponnese

ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

Έδρα: Ερυθρού Σταυρού 28 & Καρυωτάκη, 22 131 Τρίπολη

Τηλέφωνο: 2710 372130

e-mail: elke@go.uop.gr - Url: <https://elke.uop.gr/>

Κανονισμός Αρχών & Λειτουργίας της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

1. Γενικές Διατάξεις

Άρθρο 1 – Πεδίο Εφαρμογής

Ο παρών Κανονισμός εφαρμόζεται σε όλες τις ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες που διεξάγονται υπό την ευθύνη ή με συμμετοχή του επιστημονικού προσωπικού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, στους χώρους του ή εκτός αυτών, με ή χωρίς χρηματοδότηση. Οι κανόνες δεοντολογίας για την έρευνα εφαρμόζονται και στις δραστηριότητες παροχής εξειδικευμένων ερευνητικών υπηρεσιών, προγραμμάτων κατάρτισης ή άλλων επιστημονικών εφαρμογών που διαχειρίζεται ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) και το Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Άρθρο 2 – Υποχρεώσεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου έχει υποχρέωση να προστατεύει την ανεξαρτησία των ερευνητών/τριών και να μεριμνά για την τήρηση δεοντολογικά ορθής ερευνητικής πρακτικής σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τους διεθνείς κανόνες που απορρέουν από διεθνείς συμφωνίες ή από αποφάσεις διεθνών οργανισμών στους οποίους μετέχει η χώρα μας, καθώς και τις εξειδικεύσεις που αναφέρονται στο παρόν. Οφείλει επίσης να παρέχει υποστήριξη και μέσα για τη συνεχή υποστήριξη των εργαζομένων σε αυτό, συμπεριλαμβανομένης της επιμόρφωσής τους στις αρχές δεοντολογίας της.

Άρθρο 3 – Κανόνες Δεοντολογίας για την Έρευνα

3.1. Η έρευνα πρέπει να διεξάγεται με σεβασμό στην επιστημονική αλήθεια, στην ακαδημαϊκή ελευθερία, στη ζωή, στη φύση και στο περιβάλλον, στη βιολογική και πνευματική ακεραιότητα του ανθρώπου, στην ανθρωπινή αξιοπρέπεια, στην πνευματική ιδιοκτησία και στα προσωπικά δεδομένα. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης της έρευνας, πρέπει να λαμβάνεται με κάθε πρόσφορο και ενδεδειγμένο τρόπο η σαφής, συγκεκριμένη, έγγραφη και απαλλαγμένη ελαττωμάτων δήλωση βούλησης συγκατάθεση, κατόπιν ενημέρωσης, από όλους/όλες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες στη μελέτη οι οποίοι/ες διατηρούν το δικαίωμα της ελεύθερης ανάκλησης της συγκατάθεσής τους. Ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για το σκοπό της επιστημονικής έρευνας ρυθμίζονται με το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, καθώς και με την Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων του Πανεπιστημίου. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης της έρευνας, πρέπει να αποφεύγεται κάθε δυσμενής διάκριση, κατά την έννοια της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας, με κριτήριο την εθνικότητα, τη φυλή, το χρώμα, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τις γενεαλογικές καταβολές, τη γλώσσα, την

www.uop.gr

ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου, τη θρησκεία, την ιδιωτικότητα, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, τυχόν αναπηρία ή χρόνια πάθηση.

3.2. Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να συμμορφώνονται με την ισχύουσα νομοθεσία και τις κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την έρευνα. Επίσης, θα πρέπει να δεσμεύονται για την τήρηση των γενικών αρχών που αφορούν στην προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων, την ισότητα, την προστασία της δημόσιας υγείας, την προστασία του παιδιού και των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, καθώς και την προστασία της βιοποικιλότητας. Οι ερευνητές/τριες έχουν υποχρέωση αμοιβαίου σεβασμού, εχεμύθειας και δικαίωμα ίσης μεταχείρισης. Επίσης, έχουν προσωπική ευθύνη για τις πράξεις ή παραλείψεις τους σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τις διεθνείς διακηρύξεις για τη βιοηθική και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

3.3. Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να τηρούν, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, τους γενικούς και ειδικούς κανόνες προστασίας και ασφάλειας στους χώρους του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, τις αρχές της χρηστής, διαφανούς και αποτελεσματικής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και την επαγγελματική δεοντολογία του κλάδου στον οποίο ανήκουν. Παράλληλα, απολαμβάνουν τη συνταγματικά κατοχυρωμένη ελευθερία της έρευνας. Παράλληλα, οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζουν/διαφυλάττουν την ελευθερία της έρευνας από οποιοσδήποτε εξωτερικές πολιτικές, ιδεολογικές ή άλλες πιέσεις και παρεμβάσεις. Επίσης, οι ερευνητές/τριες οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία και επιβαλλόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα για την προστασία της υγείας των εργαζομένων στα προγράμματα από ατυχήματα ή παρενέργειες που μπορεί να προκύψουν κάτω από τις ιδιαίτερες συνθήκες της έρευνας. Σε περίπτωση κατά την οποία η πλημμελής τήρηση των κανόνων ασφαλείας προέρχεται από ελλιπείς υποδομές ή από ανεπαρκή εξοπλισμό, ο/η υπεύθυνος/η του ερευνητικού έργου οφείλει να ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές του Πανεπιστημίου, προκειμένου να ληφθούν άμεσα τα προσήκοντα μέτρα.

3.4. Για τη χρήση τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης στο πλαίσιο της εκπόνησης εργασιών, παραδοτέων ή εν γένει ερευνητικών αποτελεσμάτων, τονίζεται ότι εάν τμήμα του αποτελέσματος, ιδίως δε της αναφοράς/ δημοσίευσης που συνοδεύει τα ερευνητικά αποτελέσματα, έχει παραχθεί μέσω συστημάτων ή εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης, αυτό θα πρέπει να αναγράφεται σαφώς, επισημαίνοντας τα χωρία που έχουν παραχθεί με χρήση τεχνητής νοημοσύνης και - για κάθε χωρίο - τις τεχνολογίες που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή του και τα ερωτήματα που εισηχθησαν στο σύστημα τεχνητής νοημοσύνης για να παραχθεί το χωρίο. Εν γένει, σε σχέση με τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης για σύνταξη του συνόλου ή μέρους μιας εργασίας, είναι σαφές ότι η έρευνα που διεξάγεται αφ' ενός πρέπει να είναι πρωτότυπη, αφ' ετέρου θα πρέπει να αντανakλά τις απόψεις των ερευνητών/τριων που την εκπονούν. Ως εκ τούτου, τα εξαγόμενα και τα συνοδευτικά αυτών κείμενα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με αυτή την κατεύθυνση.

3.5. Κατά την ανάληψη, τη διεξαγωγή και τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας, οι ερευνητές/τριες οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι: α) έχουν ληφθεί οι απαραίτητες και απαιτούμενες άδειες για την υλοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας από τους αρμόδιους κάθε φορά φορείς, β) δεν υφίσταται, ούτε θα προκύψει κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων η οποία θα απαγόρευε, θα δυσχέραινε ή θα μεροληπούσε σε βάρος της αντικειμενικότητας και του αδιάβλητου της ερευνητικής διαδικασίας, γ) τηρούνται τυχόν ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις που εφαρμόζονται στο συγκεκριμένο είδος έρευνας, δ) δεν παραβιάζονται σε καμία περίπτωση διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας που αναφέρονται και αφορούν την προστασία προσωπικών δεδομένων και ε) δεν παραβιάζεται η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας.

3.6. Οι ερευνητές/τριες, για την αντιμετώπιση οποιουδήποτε από τα ανωτέρω πέντε (5) ζητήματα, υποχρεούνται να απευθύνονται στην Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (ΕΗΔΕ), ούτως ώστε να λάβουν τις κατάλληλες οδηγίες χειρισμού ενός εκάστου εκ των παραπάνω ζητημάτων.

3.7. Οι ερευνητές/τριες υποχρεούνται να δημοσιοποιούν την πηγή ή τις πηγές χρηματοδότησης της έρευνάς τους. Δεν επιτρέπεται στη σύναψη συμφωνίας για τη χρηματοδότηση ερευνητικού έργου να συμπεριλαμβάνονται όροι, οι

οποίοι θέτουν σαφώς σε κίνδυνο την ελευθερία τους κατά το σχεδιασμό, τη διεξαγωγή ή τη δημοσίευση της έρευνάς τους. Επίσης, κατά τη σύναψη συμφωνίας χρηματοδότησης, οι ερευνητές/τριες πρέπει να εξασφαλίζουν σαφώς την ελευθερία τους, το κύρος και τα συμφέροντα του Πανεπιστημίου κατά τον σχεδιασμό, τη διεξαγωγή και τη δημοσίευση της έρευνάς τους.

3.8. Οι ερευνητές/τριες υποχρεούνται να αναφέρουν σε κάθε δημοσίευση τον φορέα που υπηρετούν με τον πλήρη ελληνικό και ξενόγλωσσο τίτλο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

3.9. Κατά τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή ενός ερευνητικού προγράμματος επιβάλλεται να ακολουθούνται οι κανόνες της επιστημονικής τεκμηρίωσης. Απαγορεύεται αυστηρά η κατασκευή, η παραποίηση και η αποσιώπηση ερευνητικών αποτελεσμάτων. Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να τηρούν πλήρη αρχεία για την εξέλιξη και τα αποτελέσματα του ερευνητικού προγράμματος, ώστε να καθίσταται δυνατός ο έλεγχος, με ταυτόχρονη σε κάθε περίπτωση διασφάλιση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

3.10. Οι υπεύθυνοι/ες των ερευνητικών προγραμμάτων οφείλουν να ενημερώνουν συνοπτικά, με ειλικρίνεια και επάρκεια, για τους στόχους του προγράμματος όσους/ες πρόκειται να λάβουν μέρος. Οσάκις, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, απαιτείται συναίνεση του προσώπου που συμμετέχει, η ενημέρωση πρέπει να είναι πλήρης και να τηρείται αρχείο με ενυπόγραφες δηλώσεις συναίνεσης σε ό,τι αφορά στη συμμετοχή. Είναι επίσης αναγκαίο να ενημερώνουν όσους επηρεάζονται άμεσα από τη διεξαγωγή της έρευνας, ακόμα κι αν δεν μετέχουν σ' αυτή.

3.11. Η συνεργασία καθηγητών, καθηγητριών και άλλων κατηγοριών διδασκόντων/ουσών και προσωπικού σε ερευνητικά έργα δεν πρέπει να επηρεάζει την άσκηση των βασικών διδακτικών, ερευνητικών και διοικητικών καθηκόντων τους στο Πανεπιστήμιο αλλά ούτε και τη διατύπωση αντικειμενικών επιστημονικών κρίσεων σε συλλογικά όργανα, αξιολογήσεις και κρίσεις εξέλιξης.

3.12. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρήση εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου από τον/την επιστημονικό/ή υπεύθυνο/η αποτελεί η ιδιότητά του ως μέλους της ακαδημαϊκής κοινότητας του Ιδρύματος σύμφωνα με τις εκάστοτε ρυθμίσεις του νόμου. Στην κατηγορία περιλαμβάνονται οι ομότιμοι καθηγητές/τριες και τα αφυπηρητήσαντα μέλη ΔΕΠ, εφόσον μετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία κατά το πρόγραμμα της Σχολής ή του Τμήματος. Ωστόσο, η διεξαγωγή των ερευνών δεν πρέπει να παρακωλύει τις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και λοιπές διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα στους χώρους του Πανεπιστημίου. Εάν η έρευνα διεξάγεται σε χώρους εκτός του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου από μέλη ΔΕΠ, οι εγκαταστάσεις πρέπει να είναι κατάλληλες και, ει δυνατόν, πιστοποιημένες. Κατά την εκτέλεση προγραμμάτων που απαιτούν τη συνεργασία άλλων Πανεπιστημίων ή Ιδρυμάτων, οι ερευνητές/τριες οφείλουν να σέβονται τις θεσμοθετημένες αρχές Δεοντολογίας και Βιοηθικής όλων των συμπρακτομένων φορέων.

3.13. Όταν εκδοθεί μέρος ή/και το σύνολο των αποτελεσμάτων ερευνητικού έργου το οποίο υλοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο, το όνομα του Πανεπιστημίου αναγράφεται υποχρεωτικά, δεδομένου ότι το συγκεκριμένο ερευνητικό έργο υλοποιήθηκε εντός των εγκαταστάσεών του.

3.14. Σοβαρά αδικήματα παραβίασης των διατάξεων του Κώδικα Δεοντολογίας από συνεργάτες/τιδες στην έρευνα ή η μη συμμόρφωσή τους προς τις σχετικές υποδείξεις των Επιστημονικών Υπευθύνων, συνεπάγονται την αντικατάστασή τους. Ως εκ τούτου, η διοίκηση του Ιδρύματος υποχρεούται, κατόπιν εισήγησης του/της Επ. Υπευθύνου/ης, να τους αντικαταστήσει.

3.15. Οι υπεύθυνοι/ες συλλογικής έρευνας δεν επιτρέπεται να ιδιοποιηθούν ερευνητικά δεδομένα, τεχνικές ή/και πορίσματα για την ατομική προβολή τους, ενώ είναι αναγκαίο να καθορίζεται και να αναγνωρίζεται επακριβώς η συμβολή καθενός στα αποτελέσματα της έρευνας.

3.16. Στη συλλογική έρευνα, ο/η υπεύθυνος/η οφείλει να μεριμνά για την τήρηση των αρχών δεοντολογίας από όλα τα μέλη της ερευνητικής ομάδας. Ο σεβασμός της ατομικής συμβολής κάθε ερευνητή/τριας και η τήρηση της διαφάνειας και της αμοιβαίας ενημέρωσης αποτελούν υποχρέωση όλων των συμμετεχόντων/ουσών στην έρευνα.

3.17. Τα σοβαρά αδικήματα παράβασης ρυθμίσεων του Κανονισμού Δεοντολογίας από τους/τις υπεύθυνους/ες της έρευνας μπορούν να αποτελέσουν λόγο για τη διακοπή του ερευνητικού έργου- με απόφαση της διοίκησης του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου-κατόπιν απόφασης συλλογικών οργάνων.

Άρθρο 4 – Πνευματικά Δικαιώματα

4.1. Απαγορεύεται η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους πνευματικών έργων τρίτων, καθώς και η μετάφραση, η διασκευή, η παραποίηση ή η απομίμησή τους, χωρίς την άδεια του δημιουργού τους. Η απαγόρευση αυτή ισχύει ανεξάρτητα από τη μορφή με την οποία γίνεται αυτή η αναπαραγωγή και συνιστά πειθαρχική παράβαση. Εξαιρέσεις από την απαγόρευση αυτή αποτελούν:

α) η αναπαραγωγή άρθρων ή εργασιών δημοσιευμένων σε εφημερίδα ή σε περιοδικό, σύντομων αποσπασμάτων έργου ή έργου των εικαστικών τεχνών νομίμως δημοσιευμένου, εφόσον γίνεται αποκλειστικά για τη διδασκαλία ή τις εξετάσεις, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό, είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και δεν εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση ενώ συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη (εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή).

β) η αναπαραγωγή από τη Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος ενός πρόσθετου αντιτύπου τεκμηρίων της συλλογής της, προκειμένου να διατηρηθεί το αντίτυπο αυτό ή να το μεταβιβάσει σε άλλη, μη κερδοσκοπική, βιβλιοθήκη ή αρχείο, εφόσον είναι αδύνατη η προμήθεια ενός τέτοιου αντιτύπου από την αγορά σε σύντομο χρόνο και με εύλογους όρους.

γ) η αναπαραγωγή ενός έργου, όταν πραγματοποιείται σε ειδικές μορφές και αποκλειστικά προς όφελος Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ), για χρήσεις που συνδέονται άμεσα με την αναπηρία και δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα, στο βαθμό που αυτό απαιτείται λόγω της συγκεκριμένης αναπηρίας και σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

4.2. Κάθε δημιουργός ή συν-δημιουργός οποιουδήποτε πνευματικού έργου δικαιούται σαφώς να αναφέρεται και να αναγνωρίζεται ως τέτοιος, απολαμβάνοντας και τα τυχόν περιουσιακά δικαιώματα που απορρέουν από το συγκεκριμένο πνευματικό έργο. Η παράλειψη της αναφοράς της πνευματικής συνεισφοράς τρίτων προσώπων σε οποιοδήποτε δημοσιευμένο έργο ή, αντίθετα, η συμπερίληψη προσώπου ως δημιουργού ή συν-δημιουργού σε έργο στο οποίο δεν εισέφερε πραγματικά, συνιστούν πειθαρχικά παραπτώματα.

4.3. Σε περίπτωση πνευματικού έργου που αποτελεί συλλογικό αποτέλεσμα, στο οποίο έχουν εισφέρει πραγματικά περισσότερα του ενός πρόσωπα, τα πρόσωπα αυτά πρέπει απαραίτητα να αναφέρονται όλα, ως συν-δημιουργοί του εν λόγω πνευματικού έργου και, ενδεχομένως, κατά τη σειρά σπουδαιότητας της συμβολής τους στη δημιουργία του συγκεκριμένου πνευματικού έργου.

4.4. Αν το πνευματικό δημιούργημα είναι το τελικό προϊόν χρηματοδοτούμενου ερευνητικού έργου, που ανατέθηκε μέσω σύμβασης, είτε από φορέα του δημόσιου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, είτε από ιδιωτικό φορέα, θα πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα προς την κατεύθυνση τήρησης των συμβατικών υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί μέσω των όρων της σύμβασης και οι οποίες είναι δυνατόν να περιορίζουν, ή εν δυνάμει να περιορίζουν, τα περιουσιακά και ηθικά δικαιώματα των δημιουργών του συγκεκριμένου πνευματικού έργου.

4.5. Ως «λογοκλοπή» νοείται η ενσωμάτωση σε κάποιο έργο ιδεών, αποσπασμάτων ή/και μεμονωμένων φράσεων έργου τρίτου προσώπου, χωρίς να γίνεται αναφορά στην πηγή από την οποία προέρχονται. Η λογοκλοπή συνιστά

σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα για τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας (βλ. Κανονισμός κατά της Λογοκλοπής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου).

4.6. Θεωρείται αυτονόητο ότι τόσο η μεταπτυχιακή εργασία, όσο και το διδακτορικό δίπλωμα είναι πρωτότυπα έργα του/της υποψηφίου/ας, ο/η οποίος/α τα υποβάλλει προς κρίση στις αρμόδιες επιτροπές αξιολόγησης του Πανεπιστημίου, δηλώνοντας ευπρόσγιστα τη γνησιότητά τους. Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες και οι διδακτορικές διατριβές κατατίθενται στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου σύμφωνα με τον Κανονισμό της. Το Πανεπιστήμιο διατηρεί το δικαίωμα να αναρτήσει τις διπλωματικές εργασίες και τις διδακτορικές διατριβές σε κατάλληλο ιστοχώρο.

4.7. Εφόσον ο/η απόφοιτος/η του Πανεπιστημίου εκδώσει σε οποιαδήποτε μορφή τη μεταπτυχιακή του/της εργασία ή τη διδακτορική του/της διατριβή, είναι υποχρεωμένος/η να αναφέρει το όνομα του Πανεπιστημίου, της Σχολής και του Τμήματος στο οποίο εκπονήθηκε η συγκεκριμένη εργασία.

4.8. Σε περίπτωση ερευνητικών δημοσιεύσεων, όλα τα πρόσωπα που έχουν ουσιαστική συνεισφορά στην ανάπτυξή τους, πρέπει να αναφέρονται ως συν-συγγραφείς.

4.9. Στην περίπτωση υλοποίησης ερευνητικών έργων από το Πανεπιστήμιο, και για τη ρύθμιση εξ αρχής θεμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, το Πανεπιστήμιο υποχρεούται να απαιτεί την υπογραφή, με την κατ' ουσίαν έναρξη των εν λόγω ερευνητικών έργων, συμβάσεων και συμφωνητικών μεταξύ του Πανεπιστημίου και του χρηματοδότη του έργου, του υπευθύνου και του συνόλου των μελών της ερευνητικής ομάδας. Με τις συγκεκριμένες συμβάσεις εξασφαλίζεται η εξ αρχής συμφωνία που καθορίζει τα ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας και διασφαλίζεται η απρόσκοπτη υλοποίηση του συγκεκριμένου ερευνητικού προγράμματος.

Για να καταστεί δυνατή η άμεση κατοχύρωση και προστασία των αποτελεσμάτων της έρευνας και να βελτιστοποιηθεί η δυνατότητα οικονομικής του εκμετάλλευσης, ο ερευνητής οφείλει να ενημερώνει αμελλητί και εγγράφως τα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και να παρέχει σε αυτά κάθε απαραίτητη συνδρομή για την κατοχύρωση και διαχείριση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας επί του έργου και την κατάρτιση συμβάσεων εκμετάλλευσης με τρίτους. Για το σκοπό αυτό, οφείλει να συμμορφώνεται με τον εκάστοτε ισχύοντα Κανονισμό του Ιδρύματος για την «Κατοχύρωση και Διαχείριση Διανοητικής Ιδιοκτησίας». Σύμβαση εκμετάλλευσης προστατευόμενου έργου ή προγράμματος στο οποίο το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου μπορεί να διεκδικήσει δικαιώματα, δεν δύναται να καταρτισθεί, με οποιαδήποτε μορφή, χωρίς την προηγούμενη έγκριση των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου.

4.10. Οι ερευνητές/τριες του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου αποκτούν πνευματική ιδιοκτησία επί του αντικειμένου της έρευνας που διεξάγουν και των προϊόντων της ανάλογα με το βαθμό συμβολής τους. Οφείλουν να τηρούν πλήρη αρχεία για την εξέλιξη και τα αποτελέσματα ενός προγράμματος, ώστε να καθίσταται δυνατός ο έλεγχος για την ταυτοποίηση του έργου και την κατοχύρωση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, με παράλληλη λήψη κάθε εύλογου μέτρου για τη διασφάλιση του απορρήτου. Όταν ο/η υπεύθυνος/η του ερευνητικού έργου προβεί σε έντυπη ή ηλεκτρονική έκδοση μέρους ή/και του συνόλου των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου, είναι υποχρεωμένος/η να αναγράφει παντού το όνομα του Πανεπιστημίου, εφόσον εντός των εγκαταστάσεων αυτού υλοποιήθηκε το συγκεκριμένο ερευνητικό έργο. Είναι επίσης υποχρεωμένος/η να αναγράφει τα ονόματα των μελών της ερευνητικής ομάδας. Οποιοδήποτε πρόσωπο λαμβάνει επίσημα ή ανεπίσημα γνώση της προόδου ή του προϊόντος των ερευνών πριν από την ολοκλήρωση και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων τους, οφείλει να τηρεί πλήρη εχεμύθεια και να απέχει από ενέργειες που αποσκοπούν στην εκμετάλλευση της γνώσης ή του προϊόντος της έρευνας προς ίδιον ή αλλότριο όφελος. Οι ερευνητές/τριες του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου οφείλουν να τηρούν τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες που θέτει ο φορέας χρηματοδότησης.

2. Η Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Άρθρο 5– Σκοπός της Επιτροπής

Η Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (ΕΗΔΕ) του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, συστήνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 277 έως 282 του Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ Α' 141/21.7.2022). Σκοπός της είναι να παρέχει σε ηθικό και δεοντολογικό επίπεδο εγγύηση ποιότητας των ερευνητικών έργων που διεξάγονται.

Άρθρο 6– Έργο της Επιτροπής

Η ΕΗΔΕ ελέγχει αν ένα ερευνητικό έργο διενεργείται με σεβασμό στην αξία των ανθρώπινων όντων, στην αυτονομία των προσώπων που συμμετέχουν, στην ιδιωτική ζωή και τα προσωπικά τους δεδομένα, καθώς και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον. Η ΕΗΔΕ ελέγχει, επίσης, την τήρηση των γενικά παραδεδεγμένων αρχών της ακεραιότητας της έρευνας και των κριτηρίων της ορθής επιστημονικής πρακτικής.

Η ΕΗΔΕ είναι διακριτή από την Επιτροπή Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Δεν ανήκει στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας η εξέταση θεμάτων δεοντολογίας μεταξύ των μελών ΔΕΠ επίσης ή/και των φοιτητών/τριών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Άρθρο 7 – Σύσταση της Επιτροπής

7.1. Η ΕΗΔΕ του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου αποτελείται από πέντε (5) τακτικά και πέντε (5) αναπληρωματικά μέλη. Τα μέλη πρέπει να είναι επιστήμονες, με ειδικευση σε θέματα έρευνας, ηθικής/βιοηθικής και δεοντολογίας της έρευνας. Ένα (1) τουλάχιστον μέλος πρέπει να έχει ειδικευση στην ηθική/βιοηθική. Δύο (2) τουλάχιστον μέλη πρέπει να είναι εξωτερικά, ήτοι να μην υπηρετούν καθ' οιονδήποτε τρόπο στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Τα γνωστικά αντικείμενα των μελών της ΕΗΔΕ θα πρέπει να εξασφαλίζουν, κατά το μέτρο του δυνατού, την εκπροσώπηση των γνωστικών αντικείμενων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Τα προσόντα των μελών της ΕΗΔΕ πρέπει να είναι ανάλογα με τα επιστημονικά πεδία που θεραπεύονται από τις Σχολές και τα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και είναι τα ακόλουθα:

- Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες.
- Επιστήμες Διοίκησης και Οικονομίας – Πληροφορικής.
- Επιστήμες Υγείας και Αθλητισμού.
- Γεωπονικές Επιστήμες και Επιστήμη των Τροφίμων.
- Επιστήμες Μηχανικών.

7.2. Τα μέλη της ΕΗΔΕ επιλέγονται ως εξής: α. Η Επιτροπή Ερευνών καταρτίζει και δημοσιεύει στο διαδικτυακό τόπο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την πλήρωση των θέσεων, το αργότερο τρεις (3) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας κάθε μέλους. Στην πρόσκληση προσδιορίζεται ο ακριβής αριθμός των μελών της ΕΗΔΕ του φορέα και εξειδικεύονται τα προσόντα που πρέπει να έχουν τα μέλη της ΕΗΔΕ, ανάλογα με τα επιστημονικά πεδία του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Οι υποψηφιότητες και τα απαραίτητα δικαιολογητικά υποβάλλονται από τους/τις ενδιαφερομένους/ες ηλεκτρονικά.

β. Η Επιτροπή Ερευνών αξιολογεί τις υποψηφιότητες και αποφασίζει για τα πρόσωπα, τα οποία αποτελούν τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της ΕΗΔΕ.

7.3. Η ΕΗΔΕ συγκροτείται με απόφαση του/της Πρύτανη. Στην απόφαση συγκρότησης της ΕΗΔΕ ορίζεται ο/η Πρόεδρος και ο/η Αντιπρόεδρος της Επιτροπής καθώς και ο/η Διοικητικός/ή Υπάλληλος από τη ΜΟΔΥ του ΕΛΚΕ που παρέχει γραμματειακή υποστήριξη.

7.4. Η διάρκεια της θητείας των μελών της ΕΗΔΕ είναι τριετής και μπορεί να ανανεωθεί μία (1) μόνο φορά.

7.5. Αν κάποιο μέλος της ΕΗΔΕ παραιτηθεί, εκλείψει ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο λήξει πρόωρα η θητεία του, αντικαθίσταται για το υπόλοιπο της θητείας του από το αναπληρωματικό του μέλος.

7.6. Η ιδιότητα του μέλους ΕΗΔΕ είναι ασυμβίβαστη με τις ιδιότητες του/της Πρύτανη, του/της Αντιπρύτανη και του/της Κοσμήτορα, καθώς και του μέλους της Επιτροπής Ερευνών ή του/της Προέδρου Τμήματος του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

7.7. Μέλος της ΕΗΔΕ έχει κώλυμα συμμετοχής σε συνεδριάσεις της Επιτροπής στις περιπτώσεις που μπορεί να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων. Σύγκρουση συμφερόντων προκύπτει όταν μέλος της ΕΗΔΕ έχει συμφέρον το οποίο μπορεί να επηρεάσει ή φαίνεται να επηρεάζει την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων του. Ως τέτοιο νοείται οποιοδήποτε πιθανό πλεονέκτημα υπέρ του ιδίου ή του συζύγου του ή συμβιούντος ή συγγενούς πρώτου βαθμού. Σε περίπτωση δήλωσης τέτοιου κωλύματος αναφορικά με συγκεκριμένη υπό αξιολόγηση πρόταση, το μέλος που δηλώνει το κώλυμα αντικαθίσταται από τον αναπληρωτή του ή την αναπληρώριά του.

7.8. Τα μέλη της ΕΗΔΕ, οι εισηγητές/τριες και κάθε εμπλεκόμενο μέλος που ασκεί υποστηρικτικό έργο, έχουν υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας για τις υπό αξιολόγηση ερευνητικές προτάσεις.

Άρθρο 8 – Αρμοδιότητες της Επιτροπής

8.1. Αρμοδιότητα της ΕΗΔΕ είναι να διαπιστώνει ότι συγκεκριμένο ερευνητικό έργο που πρόκειται να εκπονηθεί στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεν αντιβαίνει στην κείμενη νομοθεσία και συνάδει με γενικά παραδεδεγμένους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας ως προς το περιεχόμενο και τον τρόπο διεξαγωγής της. Η ΕΗΔΕ αξιολογεί την ερευνητική πρόταση και:

α. την εγκρίνει ή

β. προβαίνει σε συστάσεις και σε εισηγήσεις για την αναθεώρησή της, εφόσον προκύπτουν ηθικά και δεοντολογικά κωλύματα.

Οι συστάσεις και εισηγήσεις πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένες. Η ΕΗΔΕ μπορεί, όποτε κρίνει σκόπιμο, να ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες ή διευκρινίσεις από τον/την επιστημονικό/ή υπεύθυνο/η του ερευνητικού έργου και να παρακολουθεί την εξέλιξη των ερευνητικών έργων που έχει εγκρίνει.

8.2. α. Τα χρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα που, κατά δήλωση του/της επιστημονικού/ης υπευθύνου/ης, περιλαμβάνουν έρευνα στον άνθρωπο, σε υλικό που προέρχεται από άνθρωπο, όπως γενετικό υλικό, κύτταρα, ιστοί και προσωπικά δεδομένα, σε ζώα ή στο περιβάλλον, φυσικό και πολιτιστικό, υποβάλλονται υποχρεωτικά για έγκριση στην ΕΗΔΕ και το έργο δεν μπορεί να αρχίσει να υλοποιείται στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, αν δεν λάβει προηγουμένως τη σχετική έγκριση.

β. Εκτός από τα ερευνητικά έργα της περ. 8.2.α', η ΕΗΔΕ μπορεί να εξετάσει, ύστερα από αίτηση ενδιαφερόμενου προσώπου ή καταγγελία, και άλλο ερευνητικό έργο και να γνωματεύσει για θέματα ηθικής και δεοντολογίας που αφορούν άρθρο προς δημοσίευση σε επιστημονικό περιοδικό ή υπό εκπόνηση διπλωματική εργασία ή διδακτορική διατριβή.

γ. Οι αποφάσεις της ΕΗΔΕ είναι δεσμευτικές για το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

8.3. Αν η νομοθεσία προβλέπει έγκριση ή αδειοδότηση του έργου από άλλη αρμόδια δημόσια υπηρεσία, διοικητικό όργανο ή ανεξάρτητη διοικητική αρχή, η σχετική απόφαση της ΕΗΔΕ δεν υποκαθιστά την εν λόγω έγκριση ή αδειοδότηση. Κατ' εξαίρεση, οι παρεμβατικές και μη παρεμβατικές κλινικές μελέτες δεν εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΗΔΕ και για την υλοποίηση αυτών απαιτείται μόνο η έγκριση διενέργειας αυτών από την εκάστοτε αρμόδια δημόσια υπηρεσία, διοικητικό όργανο ή ανεξάρτητη διοικητική αρχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ισχύουσα νομοθεσία περί εκτέλεσης κλινικών μελετών.

8.4. Η ΕΗΔΕ αποφασίζει, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή της αίτησης και τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων συνοδευτικών εγγράφων. Αν, μέσα στη προθεσμία αυτή, η ΕΗΔΕ δεν εκδώσει απόφαση, η αίτηση θεωρείται εγκεκριμένη.

8.5. Σε περίπτωση καταγγελίας, η ΕΗΔΕ αποφασίζει το αργότερο μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή της καταγγελίας. Αν μέσα στην προθεσμία αυτή δεν εκδοθεί απόφαση, η καταγγελία θεωρείται ότι έχει απορριφθεί.

8.6. Κάθε ενδιαφερόμενος/η μπορεί να καταθέσει, ενώπιον της ΕΗΔΕ, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την έκδοση της απόφασης, αίτηση θεραπείας κατά των συστάσεων της Επιτροπής υποβάλλοντας νέα στοιχεία. Για την εξέταση της αίτησης θεραπείας η ΕΗΔΕ ζητά τη γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής, η οποία οφείλει να τη διατυπώσει μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες. Αν η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής δεν διατυπώσει γνώμη μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, η ΕΗΔΕ προχωρεί στην εξέταση της αίτησης θεραπείας χωρίς τη γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής.

8.7. Η ΕΗΔΕ μπορεί να παρέχει επιστημονική γνώμη - εισήγηση στην Επιτροπή Ερευνών, σε περίπτωση που της ζητηθεί.

8.8. Η ΕΗΔΕ έχει αρμοδιότητα για την ενημέρωση του επιστημονικού προσωπικού και του διοικητικού προσωπικού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου σε θέματα ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας μέσω της πραγματοποίησης ομιλιών, ημερίδων και δημοσίευσης ενημερωτικού υλικού.

8.9. Η ΕΗΔΕ μπορεί να γνωμοδοτεί επί προτάσεων εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή της συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα σε θέματα του αντικείμενου της, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής Ερευνών.

Άρθρο 9 – Υποβολή Προτάσεων

9.1. Η πρόταση ερευνητικού έργου που υποβάλλεται για έγκριση από την ΕΗΔΕ, πρέπει απαραίτητως να περιλαμβάνει ερωτηματολόγιο και συνοπτική έκθεση σχετικά με την καταλληλότητα και συμβατότητα του ερευνητικού έργου με την ισχύουσα νομοθεσία. Στην έκθεση αυτή ο/η επιστημονικός/-ή υπεύθυνος/-η προσδιορίζει αν ο σκοπός και η μεθοδολογία του ερευνητικού έργου συμβιβάζονται με τις αρχές της ηθικής και τη νομοθεσία.

9.2. Οι αιτήσεις και τα συνοδευτικά έγγραφα υποβάλλονται από τον/την επιστημονικό/-ή υπεύθυνο/-η του έργου στην Επιτροπή Ερευνών προκειμένου να διαβιβαστούν στην ΕΗΔΕ ηλεκτρονικά.

9.3. Ο Πρόεδρος ή η Πρόεδρος της ΕΗΔΕ ορίζει για κάθε αίτηση που υποβάλλεται εισηγητή ή εισηγήτρια, κατά προτεραιότητα σε μέλος της ΕΗΔΕ, ανάλογα με το επιστημονικό αντικείμενο του ερευνητικού έργου. Αν το γνωστό αντικείμενο του έργου δεν μπορεί να καλυφθεί από τα μέλη της ΕΗΔΕ, ορίζεται εξωτερικός ή εξωτερική εμπειρογνώμονας, ο/η οποίος/-α γνωμοδοτεί. Οι συνεδριάσεις της ΕΗΔΕ μπορεί να γίνονται εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα.

9.4. Όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθώς και τα πρότυπα έγγραφα είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΕΛΚΕ του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Άρθρο 10 – Λειτουργία της Επιτροπής

1. Η ΕΗΔΕ συνεδριάζει τακτικά μία (1) φορά τον μήνα και εκτάκτως όποτε ζητηθεί αυτό από τον/την Πρόεδρό της ή τον/την Πρόεδρο της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.
2. Ο/Η Πρόεδρος της ΕΗΔΕ έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία της Επιτροπής, συγκαλεί και διευθύνει τις συνεδριάσεις της και αντιπροσωπεύει την Επιτροπή ενώπιον των οργάνων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και όπου αλλού χρειαστεί.
3. Η ΕΗΔΕ βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τρία (3) τουλάχιστον μέλη της, συμπεριλαμβανομένου του/της Προέδρου της, καθώς και ενός από τα μέλη της που δεν ανήκουν στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και αποφασίζει με πλειοψηφία των παρόντων.
4. Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά προτίμηση ομόφωνα. Εάν δεν είναι δυνατή η επίτευξη ομοφωνίας, οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Η διαφωνία πρέπει να αιτιολογείται γραπτώς και επαρκώς. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του /της Προέδρου.
5. Η ψηφοφορία είναι φανερή.
6. Τα μέλη της ΕΗΔΕ δεν δικαιούνται αμοιβή ή άλλη αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις της.
7. Προς διευκόλυνση του έργου της, η ΕΗΔΕ μπορεί να συνεργάζεται μέσω του/της Προέδρου με την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής, καθώς και κάθε άλλη αρμόδια αρχή, για θέματα σχετικά με τις αρμοδιότητές της.

Άρθρο 11 – Κοινοποίηση αποφάσεων

11.1. Ο/Η ενδιαφερόμενος/η ενημερώνεται γραπτώς μέσω της ΜΟΔΥ του ΕΛΚΕ για την απόφαση σε εύλογο χρονικό διάστημα και του/της αποστέλλεται το απόσπασμα της απόφασης.

11.2. Η απόφαση περιλαμβάνει:

- α) το όνομα και τον τίτλο του/της επιστημονικού/ης υπεύθυνου/ης,
- β) τον ακριβή τίτλο της ερευνητικής πρότασης/ ερευνητικού πρωτοκόλλου που εξετάσθηκε,
- γ) την ακριβή εκδοχή της ερευνητικής πρότασης/ερευνητικού πρωτοκόλλου ή πιθανής τροποποίησής του πάνω στην οποία βασίστηκε η απόφαση,
- δ) τα συνοδευτικά έγγραφα τα οποία εξετάσθηκαν (π.χ. πληροφοριακό υλικό, έντυπο συναίνεσης)
- ε) την ημερομηνία λήψης της απόφασης,
- στ) σε περίπτωση απόφασης υπό αίρεση, όλες τις αιτούμενες τροποποιήσεις και τη διαδικασία επανεξέτασης της ερευνητικής πρότασης /ερευνητικού πρωτοκόλλου,
- ζ) σε περίπτωση θετικής/εγκριτικής απόφασης, απαρίθμηση ενδεχόμενων υποχρεώσεων του/της επιστημονικού/ης υπεύθυνου, π.χ. υποβολή περιοδικών ή εφάπαξ εκθέσεων, ανάγκη ενημέρωσης της Επιτροπής για πιθανές μελλοντικές αναγκαίες τροποποιήσεις του πρωτοκόλλου, ανάγκη αναφοράς σοβαρών ή ανεπιθύμητων ή τυχαίων συμβάντων κατά τη διάρκεια διενέργειας της έρευνας κ.ά.,
- η) σε περίπτωση απάντησης για αναθεώρηση ή τροποποίηση, οι σχετικές συστάσεις θα πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένες
- θ) ημερομηνία και υπογραφή του/της Προέδρου.

Άρθρο 12 -Τήρηση αρχείου- Γραμματεία

Η ΜΟΔΥ του ΕΛΚΕ υποχρεούται να τηρεί ηλεκτρονικά αρχείο με τα ακόλουθα έγγραφα:

- α) Πρωτόκολλο εισερχόμενης και εξερχόμενης αλληλογραφίας.
- β) Τα βιογραφικά σημειώματα των μελών της Επιτροπής.
- γ) Πρακτικά των συνεδριάσεων και ημερήσιες διατάξεις με ευθύνη του/της γραμματέως της ΕΗΔΕ.
- δ) Τις υποβαλλόμενες προς έγκριση αιτήσεις και τις αντίστοιχες αιτιολογημένες αποφάσεις.
- ε) Τα εγκριθέντα ερευνητικά πρωτόκολλα και τα συνοδευτικά έγγραφα.
- στ) Αντίγραφα της αλληλογραφίας μεταξύ της ΕΗΔΕ και των υπεύθυνων ερευνητών/τριών, συμπεριλαμβανομένων πιθανών συστάσεων προς τον/την ερευνητή/τρια και όλων των στοιχείων, που αφορούν σε πιθανή αναστολή εγκεκριμένης έρευνας.

Η συλλογή, επεξεργασία και τήρηση σε αρχείο προσωπικών δεδομένων γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του, με έμφαση στις αρχές ασφάλειας των συστημάτων επεξεργασίας και φύλαξης προσωπικών δεδομένων.

Η Γραμματεία τηρεί ηλεκτρονικό πρωτόκολλο και το αρχείο της ΕΗΔΕ, το οποίο διασφαλίζεται σύμφωνα με όσα προβλέπονται για την ασφάλεια του ηλεκτρονικού αρχείου του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Οι συνθήκες φύλαξης πρέπει να εγγυώνται την προστασία του απορρήτου.

Τα μέλη της Γραμματείας πρέπει να τηρούν και να χειρίζονται ως εμπιστευτικές όλες τις πληροφορίες και τα έγγραφα που σχετίζονται με τα αιτήματα που έχουν παραπεμφθεί σε αυτήν, και να μην αποκαλύπτουν τις πληροφορίες ή τα έγγραφα σε τρίτους.

Στην ΕΗΔΕ παρέχονται από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου κατάλληλοι χώροι και σύγχρονος και κατάλληλος εξοπλισμός πληροφορικής για τη διαχείριση όλων των πληροφοριών που παράγονται από την Επιτροπή. Οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Άρθρο 13 - Καταστροφή αρχείων

Η καταστροφή αρχείου γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

3. Επιστημονικοί/ες Υπεύθυνοι/ες και Συνεργάτες/ιδες

Άρθρο 14 - Υποχρεώσεις Επιστημονικών Υπευθύνων

Βάσει του ν. 4957/ 2022 ως Επιστημονικοί/ες Υπεύθυνοι/ες έργων/προγραμμάτων δύναται να ορίζονται: α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ), β) μέλη Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ) του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, γ) μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ) του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου δ) μέλη Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου που έχουν κατ' ελάχιστον τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών, ε) επισκέπτες Καθηγητές/τριες και επισκέπτες Ερευνητές/τριες του άρθρου 171, στ) Συνεργαζόμενοι/ες Καθηγητές/τριες του

άρθρου 169, ζ) Ερευνητές/τριες επί συμβάσει του άρθρου 172, η) ομότιμοι/ες Καθηγητές/τριες και αφυπηρητήσαντα Μέλη ΔΕΠ, θ) μεταδιδάκτορες και ι) εξωτερικοί συνεργάτες/τιδες κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

Οι υπεύθυνοι/-ες της έρευνας οφείλουν:

- α. να τηρούν, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, τις θεμελιώδεις ηθικές αρχές, τους κανόνες της επαγγελματικής δεοντολογίας, καθώς και τον παρόντα Κανονισμό,
- β. να παρακολουθούν την τήρηση των προαναφερθέντων κανόνων εκ μέρους των συνεργατών τους κατά την εκτέλεση της έρευνας, όπως αυτοί ορίζονται στα προηγούμενα άρθρα.
- γ. να διασφαλίζουν πλήρως την προστασία των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων/ουσών κατά τις διαδικασίες της επιλογής συμμετεχόντων/ουσών, της λήψης ενημερωμένης συγκατάθεσης, της συλλογής και της ανάλυσης δεδομένων. Απαιτείται να εκτιμήσουν κατά το σχεδιασμό του ερευνητικού πρωτοκόλλου, τον βαθμό στον οποίο η δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων μπορεί να βλάψει την κοινωνική ή οικογενειακή υπόσταση των συμμετεχόντων, τη δυνατότητά τους να αναζητήσουν εργασία, την κάλυψή τους από ασφαλιστικές εταιρείες ή ακόμα και τη νομική τους υπόσταση. Οι συμμετέχοντες/ουσες πρέπει να μπορούν να αποφασίζουν εάν, πώς και πότε θα χρησιμοποιηθούν τα προσωπικά τους δεδομένα ή/και αν αυτά θα δημοσιοποιηθούν. Σε κάθε περίπτωση η συλλογή προσωπικών δεδομένων διέπεται από τη σχετική νομοθεσία. Οι ερευνητές/τριες υποχρεούνται να ακολουθήσουν σχεδιασμό σύμφωνα με τον οποίο θα διατηρηθούν εμπιστευτικά τα δεδομένα των συμμετεχόντων (π.χ. κωδικοποίηση, ασφαλής αποθήκευση των δεδομένων, έλεγχος των προσώπων που έχουν πρόσβαση στα δεδομένα, αφαίρεση στοιχείων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αναγνώριση των συμμετεχόντων κατά την ανάλυση ή δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της μελέτης).

Άρθρο 15 – Υποχρεώσεις συνεργατών και συνεργάτιδων

1. Οι συνεργάτες και οι συνεργάτιδες στην έρευνα οφείλουν:
 - α. να ασκούν την ερευνητική τους δραστηριότητα.
 - β. να τηρούν τις διατάξεις της νομοθεσίας που αναφέρονται στα ερευνητικά αντικείμενα, τις αρχές ορθής πρακτικής στην έρευνα και τους κανόνες δεοντολογίας του επαγγέλματός τους και του παρόντος Κανονισμού.
2. Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας οι συνεργάτες και οι συνεργάτιδες απολαμβάνουν ελευθερία της σκέψης και έκφρασης γνώμης, οφείλουν όμως να σέβονται τις κατευθύνσεις που επιβάλλονται για την οργάνωση και καθοδήγηση της ερευνητικής δραστηριότητας από τον υπεύθυνο της έρευνας.

4. Ειδικοί Κανόνες για την Έρευνα

Άρθρο 16 – Έρευνα με αντικείμενο τον άνθρωπο

Η έρευνα με αντικείμενο τον άνθρωπο πρέπει να διενεργείται με απόλυτο σεβασμό στη βιοηθική, σωματική και πνευματική υπόστασή του. Οι ερευνητές/τριες δεσμεύονται εκτός από το νόμο και από τις γενικά αναγνωρισμένες αρχές:

- της αξίας του ανθρώπου και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων,
- της ελευθερίας και της ισότητας,
- της προστασίας της δημόσιας υγείας,
- της προστασίας του παιδιού και των ευαίσθητων ομάδων,
- των προσωπικών δεδομένων.

Η πολιτική ερευνητικής ηθικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου είναι βασισμένη στις ευρέως αποδεκτές αρχές και πρακτικές που διέπουν την έρευνα στην οποία συμμετέχουν άνθρωποι. Τα βασικά στοιχεία είναι:

- Ελάχιστος κίνδυνος αρνητικών συνεπειών για τους/τις συμμετέχοντες/ουσες και τους ερευνητές/τριες.
- Δυνατότητα για όφελος της κοινωνίας.
- Σεβασμός στην αξιοπρέπεια των συμμετεχόντων/ουσών.
- Ελάχιστος κίνδυνος αρνητικών συνεπειών για το περιβάλλον.
- Ελεύθερη συναίνεση των συμμετεχόντων/ουσών ή ειδικές διασφαλίσεις όπου αυτό δεν είναι δυνατό.
- Διαφάνεια στη δήλωση των πηγών χρηματοδότησης.
- Εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που παρέχονται από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες ερευνητές/τριες και ανωνυμία των ερωτηθέντων.
- Σεβασμός στην ιδιωτικότητα και την προστασία των προσωπικών δεδομένων (σύμφωνα με τη νομοθεσία αλλά και την πολιτική του Ιδρύματος) των συμμετεχόντων/ουσών στην έρευνα προσώπων.
- Αναγνώριση βοήθειας και υποστήριξης.
- Ορθή δημοσίευση και διάδοση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.
- Ανεξαρτησία και αμεροληψία των ερευνητών/τριων.

Άρθρο 17 - Έρευνα με αντικείμενο την υγεία και τις κοινωνικές επιστήμες

- 17.1. Η έρευνα σε άνθρωπο έχει βασικό στόχο την πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία ασθενειών, τη διαφύλαξη και την προαγωγή της υγείας και γενικά τη βελτίωση της ζωής πρώτα του ίδιου και, κατ' επέκταση, του κοινωνικού συνόλου. Η ιδιαιτερότητα και η βαρύνουσα σημασία της έρευνας στον άνθρωπο επιβάλλουν την χάραξη ορισμένων ιδιαίτερων κανονιστικών κατευθύνσεων.
- 17.2. Καμία έρευνα, βιολογική, ιατρική, ψυχολογική, κοινωνική ή παιδαγωγική σε άνθρωπο δεν μπορεί να διεξαχθεί χωρίς προηγούμενη διεξοδική ενημέρωση και συναίνεση του συμμετέχοντος προσώπου (ή του έχοντος την επιμέλεια αυτού στην περίπτωση που ο συμμετέχων/ουσα είναι ανήλικος/η ή δεν έχει την ικανότητα να κρίνει) για το σκοπό, την έκταση και τους πιθανούς κινδύνους.
- 17.3. Απαιτείται συναίνεση των ατόμων που συμμετέχουν σε ένα ερευνητικό έργο, τα οποία πρέπει να ενημερώνονται πλήρως για τη μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί, για τους σκοπούς της έρευνας και για τους πιθανούς κινδύνους, τυχόν επιβάρυνση ή δυσφορία. Όσοι/ες εκ του νόμου δεν είναι ικανοί/ες για δικαιοπραξία καθώς και οι ανήλικοι/ες επιτρέπεται να συμμετάσχουν σε έρευνα μετά από έγγραφη συναίνεση των νόμιμων αντιπροσώπων τους, βασιζόμενοι στη Σύμβαση του Οβιέδο και τον Γενικό Κανονισμό για την προστασία προσωπικών δεδομένων (ΓΚΠΔ) σχετικά με τη γνώμη των ίδιων και την ελεύθερη ανάκληση της συναίνεσης οποτεδήποτε. Η συναίνεση των νόμιμων αντιπροσώπων των ατόμων που δεν είναι ικανά για δικαιοπραξία και των ανηλίκων δεν απαλλάσσει τον/την ερευνητή/τρια από την υποχρέωση λήψης συναίνεσης από τους/τις ανήλικους/ες και από τα άτομα που δεν είναι ικανά για δικαιοπραξία. Δικαίωμα στη λήθη ή τη διαγραφή των δεδομένων τους έχουν όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε έρευνα.
- 17.4. Η συναίνεση κατόπιν ενημέρωσης των συμμετεχόντων/ουσών δεν εγγυάται πάντοτε, ούτε κατ' αποκλειστικότητα, την προστασία των ενδιαφερομένων προσώπων. Σημαντικό μέρος της ευθύνης για την προστασία τους παραμένει στους/στις αρμόδιους/ες του σχεδιασμού και της διεξαγωγής της συγκεκριμένης έρευνας ή κλινικής μελέτης, ιδιαίτερα όταν πρόκειται να αποφασίσουν από ποιους χώρους και περιβάλλοντα θα αναζητήσουν εθελοντές/εθελόντριες και θα διεξαγάγουν την έρευνα. Σε ορισμένα περιβάλλοντα και καταστάσεις επικρατούν συνθήκες που εξ αντικειμένου μπορεί να επηρεάσουν καθοριστικά τη βούληση του προσώπου και κατά συνέπεια να περιορίσουν την ελευθερία και τον αυτοπροσδιορισμό του, όπως για παράδειγμα κράτηση σε σωφρονιστικά καταστήματα, νοσηλεία σε ψυχιατρικά ιδρύματα ή ακόμη και σε μονάδες εντατικής θεραπείας και αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών, διαβίωση σε οίκους ευγηρίας ή σε χώρους φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών/τριων, σε συνθήκες ενδοοικογενειακής, κοινωνικής ή πολιτικής βίας, καταστάσεις έκτακτης ανάγκης εξαιτίας φυσικών ή άλλων καταστροφών κ.ά. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι ερευνητές/τριες έχουν αυξημένες ευθύνες και οφείλουν αιτιολογημένα και εμπεριστατωμένα

να τεκμηριώσουν ότι διασφαλίζουν τις προϋποθέσεις ώστε οι συμμετέχοντες/ουσες στην έρευνα να μην εκπίπτουν σε απλά «μέσα» πειραματισμού και έρευνας.

- 17.5. Δεν επιτρέπεται, κατά την έρευνα ή με πρόσχημα την έρευνα, η οικονομική ή άλλη εκμετάλλευση του ανθρώπινου σώματος (από τα όργανα ως το γονιδίωμα του κυττάρου), καθώς και οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη εκμετάλλευση των προσώπων που συμμετέχουν σε αυτήν, από τους ερευνητές/τριες.
- 17.6. Δεν επιτρέπεται η πρόκληση νόσου, πόνου ή σωματικής και ψυχικής δυσφορίας ή η παράταση ή η επιδείνωση υφισταμένης νόσου, πόνου ή σωματικής και ψυχικής δυσφορίας, για ερευνητικούς σκοπούς.
- 17.7. Οι ερευνητές/τριες, οφείλουν να τηρούν απαρεγκλίτως πριν, κατά και μετά την έρευνα, τις αρχές της προστασίας και της ακεραιότητας των προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται και υπόκεινται σε επεξεργασία, καθώς και την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία αυτών. Η εκάστοτε έρευνα διεξάγεται σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες του ΓΚΠΔ και της ελληνικής νομοθεσίας.
- 17.8. Η ΕΗΔΕ αξιολογεί ερευνητικές προτάσεις που, κατά δήλωση του/της επιστημονικού/ης υπευθύνου/ης, περιλαμβάνουν ιατρικές μελέτες ή δοκιμές σε ανθρώπους (ν. 4521/2018, άρθρο. 23, παρ.2α), χωρίς να υποκαθιστά το αρμόδιο Επιστημονικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου ή του φορέα όπου θα διενεργείται η μελέτη. Η ΕΗΔΕ λαμβάνει υποχρεωτικά υπόψη τυχόν προηγούμενη τεκμηριωμένη αξιολόγηση του τελευταίου για συγκεκριμένη κλινική δοκιμή και ελέγχει εάν η υποβαλλόμενη πρόταση καλύπτεται από την άδεια του Επιστημονικού Συμβουλίου.
- 17.9. Στις κοινωνικές έρευνες, συμπεριλαμβανομένης και της κοινωνικής έρευνας στο πλαίσιο ευρύτερου διεπιστημονικού ερευνητικού έργου, οι ερευνητές/τριες, οφείλουν να σέβονται τις πολιτιστικές και ατομικές διαφορές ρόλων και θέσεων, συμπεριλαμβανομένων και όσων οφείλονται στην ηλικία, στο φύλο, στη φυλή, στη μειονότητα, στην εθνική προέλευση, στη θρησκεία, στις σεξουαλικές προτιμήσεις, στην αναπηρία, στη γλώσσα και στο κοινωνικοοικονομικό επίπεδο. Είναι ευαίσθητοι/ες στις πραγματικές ή προσλαμβανόμενες ιεραρχήσεις και ανισότητες σχέσεων μεταξύ ερευνητών/τριών και συμμετεχόντων/ουσών στην έρευνα και διασφαλίζουν τις απαραίτητες θεωρητικές, μεθοδολογικές και ερευνητικές προϋποθέσεις για την ανάδειξη του γνήσιου λόγου και της οπτικής των συμμετεχόντων/ουσών στην έρευνα. Δεν εκμεταλλεύονται πρόσωπα με τα οποία έχουν συμβουλευτική ή άλλη παρόμοια σχέση που εξ αντικειμένου δημιουργεί σχέση ανισότητας (π.χ. ασθενείς, πελάτες κ.ά.) και αποφεύγουν την με οποιοδήποτε τρόπο πρόκληση βλάβης ή έκθεση σε κίνδυνο των συμμετεχόντων/ουσών στην έρευνα. Δημιουργούν, διατηρούν, διανέμουν, φυλάσσουν, συντηρούν και διαθέτουν αρχεία και δεδομένα που σχετίζονται με την έρευνά τους, σύμφωνα με τη νομοθεσία και με τον παρόντα Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας.
- 17.10. Η έρευνα στον αθλητισμό θα πρέπει να διέπεται από τα Ολυμπιακά ιδεώδη. Δεν επιτρέπεται η χρήση μεθόδων που αντιβαίνουν τους ισχύοντες κανονισμούς για την αύξηση της αθλητικής απόδοσης.
- 17.11. Η διεξαγωγή έρευνας στα σχολεία της Ελληνικής Επικράτειας απαιτεί γνωμοδότηση του ΥΠΑΙΘΑ.
- 17.12. Σε ενδεχόμενες έρευνες σε κρατούμενους, οι ερευνητές/τριες, οφείλουν να τηρούν τις ειδικές διατάξεις που ισχύουν για αυτούς (Σωφρονιστικός Κώδικας), λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις επιταγές του Κώδικα Δεοντολογίας της Εγκληματολογίας. Δεν επιτρέπονται σε καμία περίπτωση πειράματα που αποβλέπουν στην αναζήτηση μεθόδων ανάκρισης ή άλλων μέσων, που μπορεί να προκαλέσουν κινδύνους στη σωματική και ψυχική τους υγεία, ή να μειώσουν την ηθική τους υπόσταση και να προσβάλλουν την ανθρώπινη ιδιότητά τους.
- 17.13. Η έρευνα σε παιδιά, ανήλικους και άλλες ευάλωτες ομάδες πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη και τα αποτελέσματά της να μην μπορούν να παραχθούν με άλλο τρόπο ή με τη συμμετοχή άλλων ομάδων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, απαιτείται ιδιαίτερη μέριμνα από τους ερευνητές/τριες για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών, των ανηλίκων και των ευάλωτων ομάδων, όταν κρίνεται απαραίτητη η συμμετοχή τους σε ερευνητικά προγράμματα.
- 17.14. Ειδικά όσον αφορά έρευνες σε παιδιά, πρέπει να διεξάγονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που συνοψίζουν βασικά σημεία του Κώδικα Δεοντολογίας στην Έρευνα με Παιδιά που εξέδωσε η Εταιρεία για την Έρευνα στην Ανάπτυξη του Παιδιού [Society for Research in Child Development (SRCD), <https://www.srcd.org/about-us/ethical-standards-research>]. Μεταξύ άλλων:

- α. Οι ερευνητές/τριες, δεν μπορούν να χρησιμοποιούν καμία ερευνητική διαδικασία η οποία δύναται να είναι επιζήμια για το παιδί είτε σωματικά είτε ψυχολογικά. Όσο μικρά και αν είναι τα παιδιά, τα δικαιώματά τους υπερσχύουν των δικαιωμάτων του/της ερευνητή/τριας.
 - β. Πριν την έναρξη της έρευνας, οι ερευνητές/τριες, πρέπει λαμβάνουν τη συναίνεση των συμμετεχόντων/ουσών κατόπιν ενημέρωσής τους. Οφείλουν να ενημερώνουν το παιδί για όλα τα χαρακτηριστικά της έρευνας τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν την προθυμία του να συμμετάσχει, και να απαντούν στις ερωτήσεις του με όρους που να ανταποκρίνονται στο επίπεδο κατανόησής του.
 - γ. Όταν πρόκειται για έρευνα με βρέφη, οι ερευνητές/τριες, θα πρέπει να δώσουν όλες τις απαραίτητες εξηγήσεις προς τους γονείς, και να είναι ιδιαίτερα ευαίσθητοι στους δείκτες δυσφορίας των βρεφών, προκειμένου να λάβουν τη συναίνεση κατόπιν ενημέρωσης των γονέων.
 - δ. Οι προσωπικές πληροφορίες που δίνονται από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες στη διάρκεια της έρευνας πρέπει να παραμείνουν εμπιστευτικές. Η ανωνυμία των συμμετεχόντων/χουσών θα πρέπει να διατηρείται και δεν θα πρέπει να γίνεται χρήση καμίας πληροφορίας για την οποία δεν υπάρχει έγκριση.
- 17.15. Όσοι/εις ερευνητές/τριες, επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα υποκειμένων που συμμετέχουν σε έρευνα, και οι ίδιοι δεν δεσμεύονται από το κατά νόμο απόρρητο ούτε τελούν σε σχέση εξάρτησης με το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, δηλαδή όσοι δεν είναι λειτουργοί ή υπάλληλοι του Πανεπιστημίου, ούτε συνδέονται με αυτό ως προς την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας με σχέση εργασίας (όχι έργου ή παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών κ.ά.) συνάπτουν με το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου πρόσθετο Συμφωνητικό Όρων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 18 – Ειδικές Έρευνες

Ειδικές έρευνες, οι οποίες πρέπει να διεξάγονται σύμφωνα με την ελληνική και την ευρωπαϊκή νομοθεσία ακολουθώντας τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συνθήκες, είναι ιδίως όσες αναφέρονται ακολούθως:

Α. Περιβαλλοντική υγεία και ασφάλεια, Προστασία περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας

- Η διεξαγωγή έρευνας πρέπει να λαμβάνει υπόψη και να ελαχιστοποιεί τους πιθανούς κινδύνους για το περιβάλλον. Ειδικότερα, με βάση τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αειφορίας, πρέπει να διασφαλίζεται η τήρηση των νόμων που έχουν θεσπιστεί και ισχύουν για την προστασία του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένης και της διαχείρισης των αποβλήτων. Επίσης, πρέπει να διασφαλίζεται η τήρηση των νόμων που έχουν θεσπιστεί για την προστασία της βιοποικιλότητας και των επαιτιούμενων ειδών. Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να συμπεριλαμβάνουν στο ερευνητικό πρωτόκολλο πληροφορίες σχετικά με τους ενδεχόμενους κινδύνους για το περιβάλλον και σχέδιο αναφορικά με την ελαχιστοποίησή τους.
- Η έρευνα σε Γενετικά Τροποποιημένους Οργανισμούς (ΓΤΟ) και Γενετικά Τροποποιημένα Προϊόντα (ΓΤΠ) διενεργείται σε ειδικά διαμορφωμένα εργαστήρια/εγκαταστάσεις που πληρούν τις κατάλληλες προδιαγραφές. Το ερευνητικό πρωτόκολλο πρέπει να περιέχει πληροφορίες αναφορικά με τις πιθανές βλάβες για το περιβάλλον και τον άνθρωπο, καθώς και για τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση ή τον μετριασμό τέτοιων κινδύνων.
- Η έρευνα σε γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς και μικροοργανισμούς πρέπει να διεξάγεται με βάση την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία [ενδεικτικά και όχι περιοριστικά αναφέρονται οι προβλέψεις της Κοινοτικής Οδηγίας 2001/18, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με την υπουργική απόφαση 38639/2017 και εκείνες της Κοινοτικής Οδηγίας 1998/81, για την περιορισμένη χρήση γενετικά τροποποιημένων μικροοργανισμών, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με την υπουργική απόφαση ΗΠ/11648/1943/2002].
- Για τη χρήση, διακίνηση και αποκομιδή, μετακίνηση ραδιενεργών ουσιών απαιτείται ειδική άδεια της ΕΕΑΕ, σύμφωνα με τις ισχύουσες εκάστοτε διατάξεις (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά αναφέρονται: ν. 1733/1987, 2480/1997, ν.δ. 854/1971, π.δ. 22/1997).

- Σε περίπτωση χρήσης ιοντιζουσών ή μη ιοντιζουσών ακτινοβολιών πρέπει να λαμβάνονται τα ειδικά μέτρα προστασίας τόσο για τους ερευνητές/τριες όσο και για τον γενικό πληθυσμό, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.
 - Καμία έρευνα δεν δικαιολογεί προσβολή του περιβάλλοντος κατά παράβαση των νόμων που έχουν θεσπιστεί για την προστασία του, καθώς και για τη διαχείριση των αποβλήτων.
- Β. Προστασία άυλης και υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς
- Καμία ερευνητική δραστηριότητα δεν δικαιολογεί προσβολή της άυλης και υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς κατά παράβαση των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας.
- Γ. Έρευνα διπλής χρήσης (Πολιτική, Στρατιωτική)
- Στις περιπτώσεις υποβολής προτάσεων ερευνητικών προγραμμάτων με εν δυνάμει διπλή χρήση, πολιτική ή στρατιωτική, ή υποβολής προτάσεων σε στρατιωτικούς οργανισμούς, πρέπει να γίνεται σαφής αναφορά στις μη πολιτικές χρήσεις. Πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς η ανάγκη διεξαγωγής αυτών των ερευνών, καθώς και ο ενδεδειγμένος ειδικός χειρισμός για τη δημοσιοποίηση τυχόν ευαίσθητων ερευνητικών αποτελεσμάτων ή η ανάγκη καθολικής απόκρυψής τους.

